

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพริก

ประวัติความเป็นมาของพริก

พริกมีแหล่งกำเนิดอยู่ในเขตร้อนของทวีปอเมริกา พบก่อนประวัติศาสตร์จากหลักฐานในประเทศเปรู โคลัมบัสเป็นผู้นำไปเผยแพร่ในยุโรปในปี ค.ศ. 1493 หลังจากนั้นผู้นำไปประเทศอังกฤษในปี ค.ศ. 1548 และชาวโปรตุเกสนำไปปลูกที่อินเดียในปี ค.ศ. 1585 ต่อมาพริกได้แพร่หลายไปยังประเทศต่าง ๆ ทางยุโรปในศตวรรษที่ 16 จนมีผู้พบพริกในประเทศจีนปลาย ค.ศ. 1720 ซึ่งพริกสามารถแพร่กระจายไปทั่วโลกอย่างรวดเร็ว เนื่องจากพริกมีขนาดเล็กและมีน้ำหนักเบาสามารถนำไปยังที่ต่าง ๆ ได้และเมล็ดพริกมีอายุอยู่ได้นาน สำหรับประเทศไทยไม่มีหลักฐานว่าเข้ามาเมื่อ พ.ศ. ไค และใน ค.ศ. 1753 ได้มีการจดบันทึกไว้ในพจนานุกรมทางพฤกษศาสตร์

พริกเป็นพืชผักที่ผสมตัวเองและมีโอกาสผสมข้ามต้นได้ 7.36 เปอร์เซนต์ จึงทำให้ลักษณะพันธุ์มีความแปรปรวนมาก พันธุ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในประเทศไทยนั้นมีอยู่มาก เช่น พริกพันธุ์จินดา พริกมัน พริกเหลือง พริกบางช้าง เป็นต้น และได้มีการปรับปรุงพันธุ์ใหม่ ๆ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และเพิ่มผลผลิตของพริก ในปี พ.ศ. 2516 ได้มีการปรับปรุงพันธุ์พริกชี้ฟ้าใหญ่โดยการปรับปรุงพันธุ์มาจากพันธุ์พริกจินดาเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาดต่างประเทศเกี่ยวกับพริกแห้ง จนกระทั่งปี พ.ศ. 2522 กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ให้การรับรองเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2522 ในสายพันธุ์ใหม่คือ "พันธุ์ห้วยสีทน"

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

พริกเป็นพืชที่อยู่ในวงศ์ Solanaceae เช่นเดียวกับพวก มะเขือยาว มะเขือเทศ และ มันฝรั่ง พริกอยู่ในตระกูล Capsicum ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญคือ

ราก เป็นระบบรากแก้ว (Top root) ส่วนรากแขนง (Lateral root) จะแตกแขนงมาก

ลำต้น มีการแตกกิ่งก้าน 3 แบบ คือ 1. ต้นตั้งตรง (Erect type) 2. แบบพุ่ม (Compact type) 3. ทรงพุ่มเตี้ยขนานกับดิน (Prostrate type) (ภาพที่ 1)

ใบ เป็นแบบใบเดี่ยว (Simple leaf) มีรูปร่างแบบหอก (Lanceolate) รูปไข่ ปลายใบแหลม (Ovate) หรือกึ่งกลางระหว่างรูปหอกและรูปไข่ ผิวใบเรียบหรือย่น ส่วนมาก เรียงตัวแบบ alternate รูปร่างและขนาดใบเปลี่ยนแปลงไปตามชนิดพันธุ์

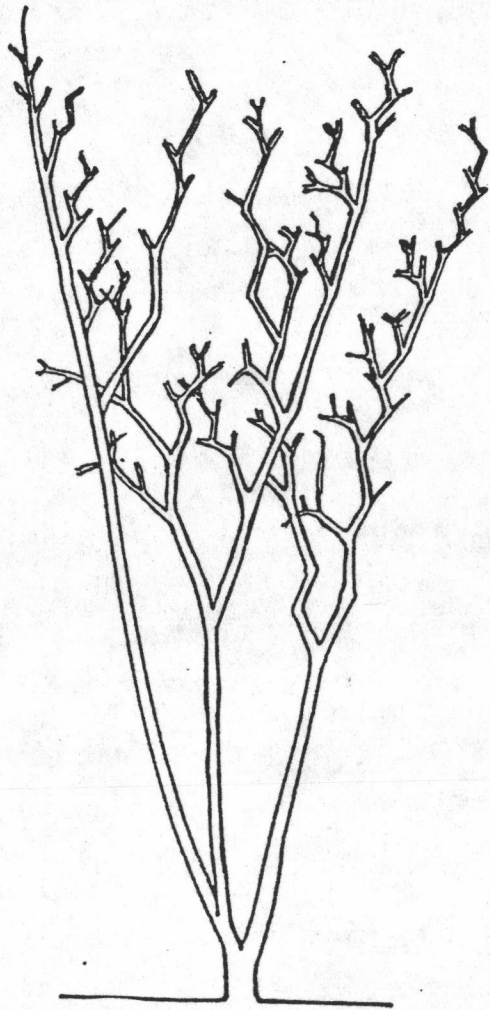
ดอก เป็นดอกสมบูรณ์เพศมีกลีบดอกตั้งแต่ 5 กลีบถึง 7 กลีบ แต่ส่วนมากจะมี 5 กลีบ กลีบดอกมีสีขาว ม่วง ขาวอมเขียว ขาวริ้วม่วง กลีบเลี้ยง (Calyx) โคนติดกันปลายแตกออกเป็นฟัน การติดของกลีบเลี้ยงมี 2 แบบคือ 1. เป็นรูปกรวย (พบใน *C. frutescens* L. *C. annuum* L. และ *C. chinense* Jacq.) และ 2. เป็นรูปถ้วยหรือเป็นตุ่ม (*C. chinense* Jacq.) มีเกสรตัวผู้ 5 อัน เกสรตัวเมียอยู่ตรงกลางฐานรองดอก

ผล ชนิด berry มีรูปร่างหลายแบบส่วนใหญ่ยาวเรียว ซึ่งความยาวมีหลายขนาด *C. frutescens* L. มักจะยาวไม่เกิน 5 เซนติเมตร *C. annuum* L. มีทั้งผลยาวและผลสั้น นอกจากนี้ยังมีรูปร่างแบบอื่นอีก เช่น รูปกรวย รูปกลม รูปคล้ายมะเขือ หรือ พักทองเล็ก

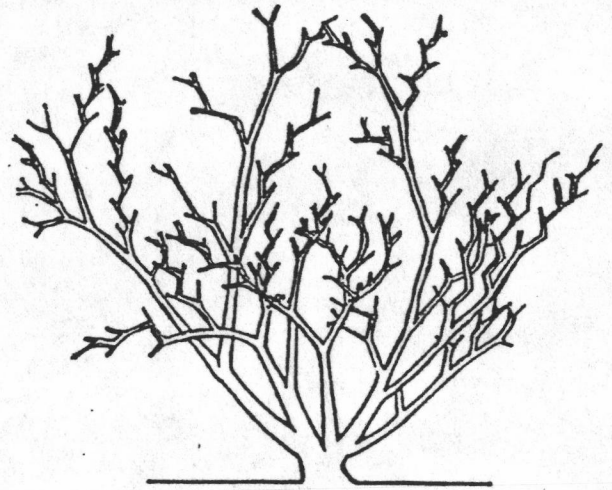
เมล็ด มีจำนวนมากขนาดประมาณ 0.3 มิลลิกรัม เมล็ดเรียงตัวกันแน่นบนฐาน (Placenta) ที่มีสีออกขาวหรือม่วง

สีของผล ผลอ่อนจะมีสีเขียว ครีมน ม่วง ผลแก่มักจะแดงยกเว้นพริกเหลือง ผลแก่จะมี สีเหลืองปนส้ม พริกมีทั้งรสเผ็ดจัด (*C. frutescens* L. *C. chinense* Jacq.) เผ็ด หรือไม่ เผ็ดขึ้นอยู่กับพันธุ์ (*C. annuum* L.)

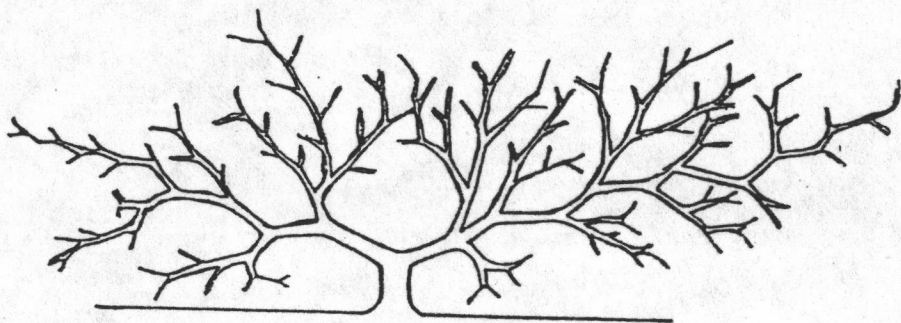
สำหรับพริกขี้หนูใหญ่ (*C. annuum* L.) มีลักษณะลำต้นตรง (Erect type) มีกลีบ ดอกสีขาว กลีบเลี้ยงรูปกรวย ผลยาวเรียวประมาณ 4 เซนติเมตร ผลอ่อนสีเขียว ผลแก่สีแดง รสเผ็ด เมล็ดสีฟ้า

ลำต้นตั้งตรง

ลำต้นเป็นพุ่ม

ลำต้นทรงพุ่มเตี้ยขนานกับดิน

ลักษณะพันธุ์ของพริก

พริกในประเทศไทยที่นิยมมี 3 ชนิด (Species)

1. Capsicum annuum L. ประกอบด้วยพริกชนิดต่าง ๆ หลายอย่าง เป็นพริกที่มีผลยาวหลายขนาด (1 ถึง 30 เซนติเมตร) ลักษณะที่สำคัญคือ มีกลีบเลี้ยงติดกันเป็นรูปกรวย กลีบดอกสีขาวหรือสีม่วง ดอกเดี่ยวตั้งขึ้นหรือห้อยลง หรือมีกลีบดอกสีขาว ดอกออกเป็นกระจุกตั้งขึ้นที่ปลายกิ่ง มีตั้งแต่พริกขี้หนูถึงพริกขี้พ้า พริกขี้หนูใหญ่ จัดเป็นพริกชนิดนี้

2. Capsicum frutescens L. เป็นพริกที่ส่วนใหญ่มีผลเล็กประเภทพริกขี้หนู ลักษณะที่สำคัญคือ มีกลีบเลี้ยงติดกันเป็นรูปกรวย กลีบดอกสีขาวอมเขียว ดอกเดี่ยว หรือเป็นกระจุกตั้งขึ้นตรงปลายกิ่ง

3. Capsicum chinense Jacq. เป็นพริกที่ส่วนใหญ่มีผลยาวปานกลาง (3 ถึง 5 เซนติเมตร) ลักษณะที่สำคัญคือ มีกลีบเลี้ยงติดกันเป็นรูปถ้วยหรือเป็นตุ่ม หรือมีกลีบเลี้ยงติดกันเป็นรูปกรวย มีกลีบดอกสีขาวอมเขียว ดอกเดี่ยวห้อยลง หรือมีกลีบดอกสีม่วง ดอกออกเป็นกระจุกตรงปลายกิ่ง

สำหรับวิธีการจำแนกตามแบบของกองพืชสวน กรมวิชาการเกษตรได้จำแนกไว้ในหลักใหญ่ ๆ เป็น 2 ชนิด คือ

1. ชนิดที่มีรสไม่เผ็ด ได้แก่ พริกหวาน และพริกหยวก
2. ชนิดที่มีรสเผ็ด มีอยู่มาก แบ่งย่อยตามขนาดของผลที่อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยทั่วไปดังนี้
 - 2.1 พริกใหญ่ มีความยาวเกินกว่า 5 เซนติเมตรขึ้นไป แบ่งออกเป็น 2 พวกคือ
 - ก. พริกใหญ่ขนาดใหญ่ มีความยาวเกินกว่า 10 เซนติเมตร เช่น พริก

สิงคโปร์

ข. พริกใหญ่ขนาดเล็ก มีความยาวเกิน 5 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 10 เซนติเมตร เช่น พริกขี้พ้า พริกมัน พริกเหลือง พริกบางช้าง ส่วนใหญ่มักมีผลชี้ลงดินและมักติดผลเพียงฤดูเดียว

2.2 พริกขี้หนู มีความยาวไม่เกิน 5 เซนติเมตร แบ่งออกเป็น 2 พวก คือ

ก. พริกขี้หนูเม็ดใหญ่ เฉลี่ยความยาวอยู่ในเกณฑ์ระหว่าง 2-5 เซนติเมตร เป็นกลุ่มของพริกที่ปลูกกันมากที่สุดในประเทศไทย มีทั้งผลชี้ขึ้นและชี้ลง เช่น พริกพันธุ์จินดา พันธุ์เกษตร พันธุ์ห้วยสีทน

ข. พริกขี้หนูเม็ดเล็ก เฉลี่ยความยาวไม่เกิน 2 เซนติเมตร ใต้แก่
พริกขี้หนูสวน พริกขี้หนูหอม พริกกระเทียม

พันธุ์พริกขี้หนูเม็ดใหญ่ที่ปลูกในภาคตะวันตก

ชนิดพันธุ์ที่ปลูกแบ่งออกเป็น 3 พันธุ์ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยซึ่งจะเห็น
ได้ชัดที่ผลของพันธุ์ ลักษณะที่แตกต่างกันคือ

พันธุ์จินดา ลักษณะของผลจะพอมยาวประมาณ 4 เซนติเมตร

พันธุ์เกษตร ลักษณะของผลจะอ้วน มีเมล็ดมาก ผลยาวประมาณ 4 เซนติเมตร

พันธุ์ห้วยสีทน ลักษณะของผลที่โคนจะใหญ่แล้วเรียวไปหาปลายผล ก้านผลยาวทำให้
เก็บผลง่าย ยาวประมาณ 4 เซนติเมตร

จากการสำรวจเกษตรกรในภาคตะวันตกนิยมปลูกพันธุ์จินดา และพันธุ์เกษตร เพราะหา
เมล็ดพันธุ์ได้ง่าย ซึ่งเกษตรกรจะเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้เองจากปีก่อนที่ปลูก และเป็นพันธุ์ที่ปลูกกันมา
ช้านาน ส่วนพันธุ์ห้วยสีทนนั้นเกษตรกรปลูกในภาคนี้้น้อยมากเนื่องจากเมล็ดพันธุ์นี้ยังไม่กระจายไป
ถึงเกษตรกร ส่วนใหญ่จะอยู่ในแปลงทดลองของเกษตรกรจังหวัด

ขั้นตอนการทำไร่พริก

1. สภาพดินและการเตรียมดินปลูก พริกเป็นพืชที่สามารถปลูกได้เกือบทุกสภาพ
ท้องที่ของประเทศไทย และเจริญเติบโตได้ในดินแทบทุกชนิด แต่ดินที่เหมาะสมในการปลูกพริก
และให้ผลดี คือ ดินร่วน มีการระบายน้ำที่ดี ความเป็นกรดเป็นด่าง (pH) ประมาณ 6 - 6.8
เพื่อให้ดินปล่อยธาตุอาหารได้สะดวก ปุ๋ยสามารถละลายตัวให้ธาตุอาหารแก่พืชได้ดีขึ้น และ
ยังทำให้เชื้อโรคเข้ารบกวนลดน้อยลง ถ้าดินเป็นกรดวิธีการปรับดินให้มีความเป็นกรดต่ำลง
ที่ดีที่สุดคือ การใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก รองลงมาอาจใช้ปูนขาวหว่าน แต่การใช้ปูนขาวต้องคำนึงถึง
อัตราการใส่ให้เป็นไปในอัตราตามคำแนะนำจากการวิเคราะห์ดินของหน่วยราชการที่ให้ความ
ช่วยเหลือ เพราะถ้าใช้ปูนขาวมากเกินไปอาจทำให้เกิดความเสียหายได้

ดินที่ปลูกพริกควรเป็นดินที่เตรียมไว้อย่างดีโดยการเตรียมดินจะแตกต่างกันไปตาม
สภาพดิน และ ระดับน้ำ คือ ในสภาพดินเหนียวเขตภาคกลางมีระดับน้ำในดินสูง ให้พื้ที่แปลง
ขนาดกว้างประมาณ 4 - 6 เมตร ความยาวขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ และมีร่องน้ำกว้างประมาณ

1 เมตร ลึกประมาณ 0.50 - 1 เมตร ซึ่งเหมาะสำหรับใช้เรือบรรทุกเครื่องสูบน้ำเข้าไปให้น้ำได้

การปลูกโดยการอาศัยน้ำฝนธรรมชาติ การเตรียมดินทำโดยการไถพรวนให้ร่วนโปร่ง โดยเตรียมดินให้ลึกประมาณ 30 - 40 เซนติเมตร การเตรียมดินควรรีไ้ระยะเวลาประมาณ 1 เดือน เมื่อเริ่มเพาะกล้าจะให้ผลดีที่สุด โดยหว่านปูนขาวให้ทั่วแปลงในอัตราประมาณ 200 - 400 กิโลกรัมต่อไร่ในสภาพดินที่เป็นกรดจัด ไถพรวนดินกลบปูนขาวลงในดิน ตากทิ้งไว้ประมาณ 15 วัน แล้วใส่ปุ๋ยคอกในอัตรา 3,000 - 4,000 กิโลกรัมต่อไร่ คลุกปุ๋ยคอกให้เข้ากับดิน ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15 - 15 - 15 ในอัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่ ไถพรวนให้ดินละเอียด

2. การปลูก การปลูกพริกนั้นสามารถปลูกได้หลายวิธี เช่น การหว่าน การหยอดเมล็ดโดยตรง การเพาะกล้าแล้วย้ายปลูก โดยทั่วไปวิธีที่นิยมทำกันคือ การเพาะกล้า เพราะทำให้ใช้เมล็ดพันธุ์น้อย และดูแลรักษาสะดวกกว่าวิธีอื่น ๆ

เมล็ดพันธุ์ ในการเพาะปลูกพริกก่อนนำเมล็ดพันธุ์ไปหว่านจะต้องเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ไม่สมบูรณ์และเป็นโรคออกให้หมด นำเมล็ดพันธุ์ที่แห้งไปแช่น้ำอุ่นประมาณ 30 นาที แล้วนำไปแช่ในสารเคมีป้องกันกำจัดรา 1 คั้น นำขึ้นใส่ตะแกรงให้พอหมาด ๆ จึงนำเอาผ้าชุบน้ำให้เปียกหุ้มเมล็ดไว้ 2 - 3 วัน จะมีรากออกมาจากเมล็ดแล้วนำไปหว่านในแปลงเพาะกล้า แต่ก็อาจจะพบเมล็ดที่ไม่งอกซึ่งอาจมีสาเหตุมาจาก เมล็ดพริกเก่ามีสีคล้ำดำ การเก็บไว้ในที่มีอุณหภูมิและความชื้นสูง อากาศเย็นจัดเกินไป มีแมลงศัตรูรบกวนโดยเฉพาะอย่างยิ่งมด และแมงกะซอน มักกินเมล็ดทำให้เมล็ดไม่งอก

การปลูกโดยการย้ายกล้า การเตรียมดินเพื่อเพาะกล้านั้นให้ยอยดินให้ร่วน ตากทิ้งไว้ประมาณ 2 - 3 วัน ขนาดของแปลงเพาะกล้ากว้าง 1 เมตร ความยาวของแปลงขึ้นอยู่กับเนื้อที่เพาะปลูก โดยปกติเมื่อยอยดินให้ร่วนแล้วใส่ปุ๋ยคอกประมาณ 20 กิโลกรัม ต่อเนื้อที่ 5 ตารางเมตร ปุ๋ยเคมีสูตร 15 - 15 - 15 อัตรา 100 กรัม ต่อเนื้อที่ 5 ตารางเมตร ใส่ยาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช เช่น ยาฟูราดาน อัตรา 25 กรัม ต่อเนื้อที่ 5 ตารางเมตร นำเมล็ดพันธุ์ที่งอกไปหว่านในแปลงเพาะ เมล็ดพันธุ์ 50 กรัม ใช้เนื้อที่ 5 ตารางเมตร หลังหว่านเมล็ดพันธุ์แล้วใช้ดินกลบเมล็ดให้มิดหนาประมาณ 0 - 0.5 เซนติเมตรคลุมดิน ด้วยวัสดุคลุมดิน เช่น ฟาง เพื่อให้ระกบความชื้นในดินสูงขึ้น เมื่อต้นกล้าเริ่มงอก ค่อย ๆ ดึงฟางออกทีละน้อย เมื่อต้นกล้าอายุได้ 30 - 40 วัน จะสูงประมาณ 10 - 15 เซนติเมตร ก็ย้ายไปปลูกในแปลง

การย้ายปลูก ควรย้ายปลูกในเวลาเย็น หลังจากย้ายปลูกแล้วต้องให้น้ำทันทีจนกระทั่งต้นพริกจะตั้งตัวได้ ระยะปลูกควรมีระยะปลูกโดยกำหนดแถวคู่ห่างกัน 1.20 เมตร และในระยะห่างกัน 0.50 เมตร ระยะห่างระหว่างต้น 0.50 เมตร × 0.50 เมตร

3. การบำรุงรักษา การปลูกพริกเพื่อให้ได้ผลที่ดี จะต้องอาศัยวิธีการบำรุงรักษา โดยการให้น้ำ การใส่ปุ๋ย การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช

การให้น้ำ พริกเป็นพืชที่ไม่ต้องการน้ำมากเกินไป เพราะทำให้เกิดโรคได้ง่าย เพราะฉะนั้นการให้น้ำจำเป็นในช่วงการเพาะกล้าต้องให้น้ำทุกวัน เช้า - เย็น เพื่อให้ต้นกล้าเจริญเติบโตสมบูรณ์ และในช่วงย้ายปลูกเพื่อให้ต้นกล้าตั้งตัวได้ประมาณ 1 สัปดาห์ หลังจากปลูกควรให้น้ำทุก ๆ 10 - 15 วัน ขึ้นอยู่กับความชื้นในดิน ความชื้นในดินที่อยู่ในเกณฑ์ 80 เปอร์เซ็นต์นับว่าดีที่สุด อย่ายปล่อยให้ดินมีความชื้นลดต่ำลงมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ จะทำให้พริกชะงักการเจริญเติบโต หรือไม่ติดดอก หรือใบจะเหี่ยวเฉา ดอกอาจจะร่วง

การใส่ปุ๋ย ถึงแม้ว่าสภาพดินจะมีความเหมาะสมกับการปลูกพริกอยู่แล้ว การใส่ปุ๋ยก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยให้ต้นพริกงอกงามได้เต็มที่ ในปัจจุบันเกษตรกรผู้ปลูกพริกไม่ว่าในท้องที่ใดต่างก็ใส่ปุ๋ยเคมี และปุ๋ยคอกช่วยในการเพาะปลูก เพราะการใส่ปุ๋ยสามารถช่วยเพิ่มผลผลิตได้ โดยทั่วไปควรใส่ปุ๋ยคอกประมาณ 3,000 - 4,000 กิโลกรัมต่อไร่ โดยใส่ปุ๋ยคอกตอนเตรียมดิน ใส่ปุ๋ยเคมีประมาณ 100 กิโลกรัมต่อไร่ โดยใส่รองพื้นก่อนปลูก 50 กิโลกรัมต่อไร่ และอีก 50 กิโลกรัมต่อไร่ จะใส่เมื่อพริกเจริญเติบโตโดยอาจแบ่งใส่ 2 - 3 ครั้ง เมื่ออายุ 45 - 60 วัน อาจเพิ่มเมื่ออายุ 75 วัน เมื่อพริกกำลังออกผลไม่ควรใส่ปุ๋ยลงดินเพราะจะต้องมีการพรวนดินทุกครั้งที่มีการใส่ปุ๋ยลงดิน ซึ่งจะกระทบกระเทือนราก ควรใส่ปุ๋ยทางใบจำพวกฮอร์โมนเร่งดอกเร่งผลพร้อมไปกับยาที่ใส่ปราบศัตรูพืช

การกำจัดวัชพืช ควรคอยพรวนดินเสมอเพื่อให้ดินร่วนซุย แต่เมื่อต้นพริกโตมีระบบรากที่แผ่กว้างมากไม่ควรพรวนดินให้กระทบกระเทือนราก การเตรียมดินที่ดีก่อนปลูกทำให้ดินร่วนซุยอยู่ในแปลงได้นาน ต้องพรวนดินทุกครั้งที่ใช้ปุ๋ยบำรุงทางดิน

การป้องกันและกำจัดโรคพืชและแมลง พริกจัดเป็นพืชที่มีปัญหาด้านโรคพืช และแมลงรบกวนมากชนิดหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรประสบกับปัญหามาก ทำให้ผลผลิตไม่ดีเท่าที่ควร เพราะโรคพืชและแมลง ฉะนั้นการฉีดยาป้องกันโรคพืชและแมลงศัตรูพืชเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเกษตรกร

ที่ปลูกพริกมาก โดยทั่ว ๆ ไปแล้วในช่วงเดือนแรกที่ย้ายปลูก การพ่นยาไม่ค่อยจำเป็นเท่าใดนัก ในช่วงที่พริกเริ่มตั้งตัว ในช่วงอายุ 45 วัน มักจะมีแมลงเข้าไประบกวน เช่น ไรขาว ควรพ่นยาฆ่าไรขาว 15 วัน เพื่อป้องกันไรขาว เพราะจะทำให้พริกเป็นโรคใบหงิกได้ง่าย ช่วงอายุ 60 - 90 วัน มักจะพบว่าแมลงพวกเพลี้ยไฟเข้าไปทำลาย ควรใช้ยาฆ่าเพลี้ยไฟและควรผสมยาป้องกันเชื้อราด้วย

โรคพริกที่สำคัญมีดังนี้

1. โรคเหี่ยว (wilt) เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย และ เชื้อรา

1.1 โรคเหี่ยวที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย

อาการ ต้นพริกจะแสดงอาการเหี่ยวทั่วต้นในวันที่อากาศร้อนจัด และพื้นที่ในเวลากลางคืน จะแสดงอาการเช่นนี้อยู่ 2 - 3 วัน แล้วจะเหี่ยวตายโดยแสดงอาการที่ใบใบจะเหลืองจากใบที่อยู่ล่างก่อน

สาเหตุ เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า Pseudomonas solanacearum E. F. Smith

การป้องกัน ให้อ่อนดินนำไปเผาทิ้ง ป้องกันไม่ให้พริกมีบาดแผลบริเวณโคนต้นและราก ถ้าโรคระบาดมากควรเลิกปลูกพริก โดยหันไปปลูกพืชหมุนเวียนอื่นแทน

1.2 โรคเหี่ยวที่เกิดจากเชื้อรา

อาการ จะปรากฏบนใบพริกที่อยู่ตอนล่าง ๆ หรือบนใบแก่ที่อยู่ตอนล่างก่อนและใบที่อยู่ถัดไปจะค่อย ๆ เหลือง ใบจะเหี่ยวลุกลงดินและหลุ่ครว่ง ต่อมาประมาณ 1 - 2 สัปดาห์ ต้นพริกจะยืนต้นตาย ทั้ง ๆ ที่ส่วนยอดยังเขียวอยู่ เพราะเชื้อราเข้าไปทำลายเนื้อเยื่อที่เป็นช่องทางเดินอาหาร และน้ำ ถ้าตรวจดูรากและโคนต้นเนื้อเยื่อตรงโคนต้นจะแห้งมูมลงเล็กน้อย

สาเหตุ เกิดจากเชื้อราที่มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า Fusarium sp. ซึ่งมี 2 ชนิดที่สร้างสปอร์สีม่วงอมชมพู กับสปอร์สีขาวนวล ๆ

การป้องกัน ปรับปรุงดินให้มี pH ระหว่าง 6 - 6.8 ถ้าพบเพียง 1 - 2 ต้นให้ถอนเผาไฟเสีย แล้วใช้ยาฆ่าเชื้อราผสมน้ำรดดินที่เป็นโรค ปลูกพืชหมุนเวียนอื่นที่ไม่เป็นโรคนี้

2. โรคน้ำตาล (Anthracnose)

อาการ จะเห็นได้ชัดเจนนบนผลพริกที่แก่จัดหรือผลพริกสุก ผลพริกจะติดโรคได้ง่ายในระยะที่ผลพริกเติบโตเต็มที่ เมื่อระยะที่ผลพริกจะเปลี่ยนสี อาการเริ่มแรกจะเป็นจุดวงกลมสีน้ำตาล เนื้อเยื่อบุลงไป และจะขยายกว้างออกเป็นแผลวงกลม หรือวงรี ขนาดของแผลจะแตกต่างกันไป บางแผลใหญ่จะทำให้ผลเน่าทั้งผล พริกที่มีแผลจะร่วงเสียก่อนที่จะสุกหรือแก่เต็มที่ และเมื่อนำพริกไปตากแดดมักจะเน่ามากขึ้น

สาเหตุ เกิดจากเชื้อรา 3 ชนิด มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า

1. Colletotrichum piperatum ทำให้เกิดแผลเป็นวงกลมหรือวงรี และแผลมีสีไม่ใคร่ดำ
2. Colletotrichum capsice แผลจะขยายกว้างออกไปไม่มีขอบเขต มีขนาดของแผลใหญ่มาก
3. Glocosporium sp. ลักษณะคล้ายคลึงกับแผลที่เกิดจากเชื้อราชนิดแรก ผิดกันแต่ไม่มีเส้นใยสีน้ำตาล ๆ ที่งอกขึ้นมาบนใบ

การป้องกัน คัดเลือกเมล็ดพันธุ์จากผลพริกที่ไม่เป็นโรคนี้ ควรใช้ยากลูกเมล็ดพันธุ์เพื่อทำลายเชื้อโรค ซึ่งอาจติดมากับเมล็ดพันธุ์ ใช้ยาป้องกันกำจัดเชื้อรา 5 - 15 วันต่อครั้ง (ยาป้องกันเชื้อราทุกชนิดยกเว้นกำมะถัน)

3. โรคราแป้ง (Powdery mildew)

อาการ เชื้อราที่เป็นสาเหตุของโรคจะจับเป็นผงหรือไขสีขาวคล้ายผงแป้งทางคานท้องใบ เนื้อเยื่อคานบนที่อยู่ตรงข้ามกันจะมีสีเหลือง จึงสังเกตเห็นได้ง่าย และต่อไปจะมีจุดละเอียดสีน้ำตาลเกิดขึ้น เมื่อจับเพียงเบา ๆ ใบจะหลุดได้ง่าย ใบที่เป็นโรคนี้นี้มาก ๆ จะร่วงหล่นไปเอง

สาเหตุ เกิดจากเชื้อราที่มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า Cercospora capsice

การป้องกัน ใช้ยา คาราเทน เบนเลท คาโคนิล หรือยาพวกกำมะถันอื่น ๆ

4. โรคใบจุด (Cercospora leaf spot)

อาการ เริ่มแรกจะเป็นจุดดำ ๆ ขนาดเล็กแล้วขยายกว้างขึ้น เนื้อเยื่อตรงกลางแผลจะแห้งบางเป็นสีน้ำตาล ขอบแผลมีสีน้ำตาลแก่ ตรงกลางแผลมีกลุ่มสีเทา หรือดำอ่อน ๆ มองด้วยตาเปล่าไม่เห็น ใบที่เป็นแผลใหญ่หลายแผลจะแห้งและร่วงหลุดไปก่อนกำหนด

สาเหตุ เกิดจากเชื้อราที่มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า Cercospora capsice

การป้องกัน ในฤดูฝนหรือปลายฤดูฝนถ้าพบโรคนี้อันตรายควรใช้ยาป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น ยาไซเนพามาเนป เป็นประจำทุก 5 - 7 วัน

5. โรครากเน่า (Root rot)

อาการ ใบเหลืองแล้วใบจะร่วง ต้นพริกจะยืนต้นตาย มักพบในขณะที่ยอดโตเต็มที่ในช่วงการผลิติดอกออกผล ซึ่งเกษตรกรมักเรียกอาการนี้ว่าพริกหัวโกรน แต่พริกที่เป็นโรคนี้ออกจะไม่แห้งและหลุดไป โคนต้นและรากจะเน่า

สาเหตุ เกิดจากเชื้อราที่ชอบอาศัยอยู่ในดิน โคนต้นพริกมีลักษณะเป็นใยสีขาวอยู่ระหว่างกอนดินและเจริญรวมกันเป็นก้อนแข็งกลมสีขาวซึ่งจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลและดำอยู่ในดินใต้นานเป็นปี ๆ

การป้องกัน ถอนต้นพริกที่เป็นโรคโดยนำไปเผาไฟ โรคนี้อันตรายได้โดยการเพิ่มปุ๋ยขาวลงในดิน เพื่อให้ดินมีสภาพเป็นด่าง ใช้ยาเทอราคลอฟอสมีนกำจัดดินในหลุมที่ขุดเอาดินเก่าไปเผาทำลายเชื้อโรคแล้ว

6. โรคยอดหงิกและพริกหัวโกรน (Leaf curl)

สาเหตุ เกิดจาก เพลี้ยไฟ ไรขาว เพลี้ยอ่อน ศัตรูทั้ง 3 ชนิด อาศัยอยู่ค้ำคานท้องใบและยอด การขยายพันธุ์เกิดไ้รวดเร็วมาก ไรขาวตัวใส่คอนข้างกลมพอมองเห็นควยตาเปล่าเป็นสีขาว เพลี้ยอ่อนเป็นแมลงจำพวกปากดูด เพลี้ยไฟลำตัวพอมยาวมีสีน้ำตาลอ่อนตัวแก่มีสีดำ บินได้เร็ว

อาการ ถ้าเกิดจากไรขาว โคนก้านใบของแต่ละใบจะเรียวเล็กแคบลง ขอบใบหยักเป็นคลื่นไม่เรียบ และใบแหลมยาวคล้ายหอก ปลายอาจจะโค้งงอลง โดยเฉพาะใบที่ 3 - 4 โคนใบจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอมเหลือง ใบที่ 1 - 2 เป็นสีน้ำตาลอย่างรวดเร็วและร่วงหลุดไประบาดในฤดูฝน

ถ้าเกิดจากเพลี้ยไฟ ขอบใบทั้งสองข้างจะงอขึ้น ค้ำคานท้องใบจะมีสีเหลืองเงินเป็นเงา ถ้ามีอาการจากการทำลายของไรขาวอยู่แล้วค้ำคานท้องใบก็จะมีสีเหลืองเงินบนพื้นสีน้ำตาลอมเหลือง ระบาดในฤดูแล้ง

ถ้าเกิดจากเพลี้ยอ่อน ใบเป็นคลื่นและสีใบจะเขียวไม่สม่ำเสมอ

การป้องกัน ต้องสังเกตจากการเจริญเติบโตของต้นพริก และตรวจหาศัตรูอยู่เสมอ โดยสังเกตที่ยอดและที่ท้องใบ ต้องฉีดยาป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ปรากฏทันทีที่ระบาด

ไรขาว ใช้กำมะถันผงชนิดละลายน้ำได้หรือไฮยาเคลเทนในระยะแรก ใ้พ่นติดต่อกัน 2 - 3 วัน เพื่อทำลายศัตรูที่ทยอยเกิดขึ้นมาเสียก่อน ต่อไปฉีดยาสัปดาห์ละครั้ง หรือเว้นทางไป

เพลี้ยไฟ. ใช้ยาจำพวก เซวิน ไคเมนโรเอท แลนแนท ฉีดโดยทางหัวฉีดขึ้นซอนเข้าไปใ้ยาเคลือบใ้ใบ หรือใ้พ่นใ้ทั่วต้น และถ้ามีเพลี้ยไฟระบาดต้องฉีดยาลงดินด้วย เพราะแมลงมักจะหลบลงองยาลงไปอยู่ตามดิน

เพลี้ยอ่อน เกิดจากมดพามา ดังนั้นการป้องกันกำจัดพวกมดโดยใ้ยาประเภทคูดซิม

4. การเก็บเกี่ยว พริกหลังจากย้ายกล่าปลูกแล้วประมาณ 30 - 50 วัน พริกจะเริ่มออกดอก หลังจากออกดอกประมาณ 15 วัน พริกจะเริ่มติดผลสีเขียว เมื่ออายุ 90 วัน พริกจะเริ่มติดผลแดง ซึ่งเป็นพริกรุ่นแรกที่แก่สามารถเก็บเกี่ยวได้ อายุของพริกตั้งแต่ย้ายกล่าปลูกจนเก็บเกี่ยวใ้ทั้งหมดประมาณ 3 เดือน การเก็บพริกขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ ถ้าต้องการเก็บพริกสดเพื่อส่งตลาดควรเก็บเมื่อพริกแก่เริ่มแดงเรื่อ ๆ หรือเก็บเพื่อวัตถุประสงค์ในการทำพริกแห้งจะต้องเก็บพริกที่มีสีแดงจัดเพื่อนำไปตากแดดทำพริกแห้ง การเก็บพริกควรเก็บเป็นรุ่น ๆ โดยใ้มีมือเด็ดใ้หากานผลติดมาด้วย เพราะถ้ากานหลุดจะทำให้เสียราคาเมื่อพริกแห้ง การเก็บพริกแต่ละรุ่นทางกันประมาณ 15 วัน ในการเก็บเกี่ยวพริกต้องพยายามหลีกเลี่ยงการกระทบกระเทือนยอดคอรอนและดอก เพราะทำให้ผลผลิตในรุ่นต่อไปไม่ใ้ดีเท่าที่ควร การเก็บเกี่ยวพริกจะเก็บเกี่ยวใ้ประมาณ 5 - 8 ครั้งต่อฤดู

การทำพริกแห้ง

ในการทำพริกแห้งเกษตรกรต้องเลือกเก็บผลพริกที่แก่จัดคือมีผลแดงสุกตลอดผลและไม่เป็นโรคหรือแมลงทำลาย เพราะถ้านำพริกที่เป็นโรคแมลงทำลายมาทำพริกแห้ง จะเป็นการกระจายเชื้อโรคที่ติดมาได้ และทำให้สีของพริกแห้งไม่สวย คือไม่แดงตลอด คุณภาพไม่ใ้ดี การตากพริกนั้นสามารถทำได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับสภาพท้องถิ่น และสภาพอากาศ

การทำพริกแห้งจำแนกใ้ 4 วิธี

1. การนำพริกไปย่าง มีขั้นตอนดังนี้

1.1 บ่มพริก ในกรณีใ้เก็บพริกไม่แดงตลอดผลมาต้องเก็บทิ้งไว้ใ้แดงโดยบ่มไว้ในเชิง ตะกร้า ประมาณ 2 คืน เพื่อให้สุกแดงเหมือนกัน

1.2 ย่าง เมื่อบ่มพริกให้สุกแดงแล้วนำไปย่างด้วยไฟรม ๆ จนกระทั่งสุกเพื่อ
ให้แห้งเร็วขึ้น

1.3 การตากแดด - หลังจากย่างแล้วนำไปตากแดดเพื่อให้แห้งสนิทยิ่งขึ้น ตาก
แดดประมาณ 3 - 4 แดด เมื่อแห้งสนิทก็จะรอการจำหน่ายโดยใส่กระสอบหรือกองรวม ๆ ไว้
การทำพริกแห้งโดยวิธีนี้มีข้อเสียคือ ในขณะที่บ่มพริกนั้นจะทำให้พริกเสีย และเกิดโรค
ไค้กาย สีของพริกแห้งจะแดงไม่สวย คือสีคล้ำและมีรอยดำ ๆ

2. การนำพริกไปลวกนําร้อน เมื่อเก็บผลพริกที่มีสีแดงจะนำไปลวกนําร้อนก่อนโดย
ใช้กะทะใส่นํ้าตั้งให้เดือด และนำพริกสดใส่ลงไปนํ้าเดือด ๆ ประมาณ 5 นาที โดยกลับไป
กลับมาแล้วนำตะแกรงคักขึ้นตากบนลําแพน ประมาณ 3 - 4 แดดก็จะเก็บได้

การทำพริกแห้งโดยวิธีนี้ จะช่วยฆ่าเชื้อโรคและไข่ของแมลงที่ติดมากับผลผลิตได้เป็น
การป้องกันการแพร่กระจายของโรคได้วิธีหนึ่ง และสีของพริกแห้งเป็นสีแดงเข้มออกคล้ำจะไม่
เป็นรอยดำเมื่อแห้งแล้ว แต่ราคาของพริกแห้งชนิดนี้จะได้ราคาไม่ดีเหมือนกับพริกที่นำไปตากแดด
โดยตรง

3. การอบด้วยไอร้อนในเตาอบ วิธีนี้เหมาะสำหรับเกษตรกรที่ทำการปลูกพริกเป็น
จำนวนมาก หรือเกษตรกรที่มีเตาอบอยู่แล้วสำหรับพืชชนิดอื่นก็สามารถนำมาใช้อบพริกแห้งได้
ซึ่งเหมาะสำหรับการทำพริกแห้งในฤดูฝน

4. การตากแดดโดยตรง จะเป็นวิธีการที่เกษตรกรนิยมทำกันมากที่สุดเพราะจะ
ทำให้พริกมีสีสวยคือแดงสด แต่พริกที่เก็บมานั้นจะต้องมีผลสุกแดงตลอดผล เมื่อทำพริกแห้งจึงจะ
ไม่มีรอยดำ การตากพริกโดยตรงนี้ใช้เวลาประมาณ 5 - 7 แดด โดยตากบนลําแพนหรือผ้า
พลาสติก ราคาของพริกแห้งจะดีกว่าการทำพริกแห้งโดยวิธีข้าง หรือลวกนําร้อน ผลเสียของวิธี
นี้ถ้าพริกแห้งไม่สนิทจะทำให้เกิดโรคเชื้อราไค้กาย

ผลการสำรวจการเพาะปลูกพริกและการทำพริกแห้ง

จากการสำรวจเกษตรกรผู้ปลูกพริกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย จะพบว่าขั้นตอน
การทำพริกที่ใดกล่าวมาแล้วข้างต้น เกษตรกรผู้ปลูกพริกมิได้ทำตามขั้นตอนหลักของวิชาการที่
กำหนดไว้ทุกขั้นตอน ซึ่งสามารถสรุปการทำพริกของเกษตรกรได้ดังนี้คือ

การเตรียมดินปลูก เกษตรกรผู้ปลูกพริกโดยอาศัยนํ้าฝนตามธรรมชาติ มีการเตรียม
ดินโดยการไถ 2 ครั้ง ไถตะและไถแปร การไถตะเป็นการไถเพื่อปรับหน้าดินและตากหน้าดินไว้

ภาพที่ 2 ไร่พริก

ภาพที่ 3 พริกสด

ภาพที่ 4 การตากพริกแห้ง

15 วัน หลังจากนั้นก็จะใส่ปุ๋ยเคมี สูตร 15 - 15 - 15 แล้วไถแปรอีก 1 ครั้ง เพื่อให้ดินละเอียด ส่วนปริมาณการใช้ปุ๋ยนั้นขึ้นอยู่กับดินและทุนของเกษตรกร ถ้าเป็นดินที่เบคิใหม่ไม่เคยปลูกพริกมาเลย เกษตรกรจะไม่ใส่ปุ๋ยเพราะถือว่าดินมีอินทรีย์วัตถุอยู่แล้ว ส่วนการใช้ปุ๋ยนอกจากการสำรวจเกษตรกรมีน้อยรายมากที่ใส่ปุ๋ยคอก เพราะปัญหาการหาปุ๋ยคอกมีมาก เกษตรกรไม่ได้ทำปุ๋ยคอกไว้เอง การหาซื้อปุ๋ยคอกจึงลำบาก ทำให้เกษตรกรไม่ได้ใส่ปุ๋ยคอก ในการสำรวจเกษตรกรตัวอย่างจำนวน 90 ราย พบว่าพื้นที่ทำการเพาะปลูกเป็นดินที่ทำการเพาะปลูกแล้วทั้งสิ้น จึงมีการใส่ปุ๋ยเพื่อปรับหน้าดิน

การปลูก

เมล็ดพันธุ์ เกษตรกรมีการเตรียมเมล็ดพันธุ์โดยการเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้เอง ซึ่งเกษตรกรจะเก็บคัดเลือกพันธุ์จากต้นพริกที่โตผลผลิตมาก ไม่มีโรค และจะเลือกผลที่สมบูรณ์สุกเต็มที่ นำผลพริกที่คัดเลือกพันธุ์แล้วมาตากแดดให้แห้ง เกษตรกรบางรายจะเก็บโดยการนำพริกมาโขลกเอาเมล็ดพันธุ์ออก ล้างเมล็ดด้วยน้ำเกลือแล้วนำไปตากแดดหรือเกษตรกรจะเก็บพันธุ์พริกที่ตากแดดแห้งไว้ทั้งผล เก็บไว้เป็นเมล็ดพันธุ์ต่อไป เมื่อเกษตรกรจะปลูกพริกจะนำเมล็ดพันธุ์มาแช่น้ำอุ่นประมาณ 30 นาที แต่เกษตรกรบางรายจะใช้การแช่เมล็ดพันธุ์ไว้ในน้ำธรรมดา 1 คืน แต่ไม่มีการนำเมล็ดพันธุ์ไปแช่สารเคมีป้องกันเชื้อรา ส่วนวิธีการอื่นเหมือนหลักวิชาการ

การปลูกโดยการย้ายกล้า เกษตรกรในภาคตะวันตกจะปลูกพริกโดยวิธีการย้ายกล้าวิธีเดียวไม่ใช่วิธีอื่นเลย เกษตรกรเตรียมดินเพาะกล้าในแปลงเพาะโดยจะเพาะกล้าใกล้ ๆ ที่อยู่อาศัยเพื่อสะดวกในการดูแลรักษาโดยมีการย่อยดิน ใส่ปุ๋ย ดูแลรักษาใกล้เคียงกับหลักวิชาการ ขนาดของแปลงเพาะกล้าจะใช้แปลงเพาะที่กว้างประมาณ 1 เมตร ยาว 5 เมตร สำหรับปลูก 1 ไร่ และใช้เมล็ดพันธุ์ประมาณ 50 กรัม เพื่อให้ได้กล้าจำนวนมากไว้คัดเลือกที่สมบูรณ์เท่านั้นไปปลูก

การย้ายปลูก เกษตรกรจะปลูกเป็นแถวคูเรียงเป็นแนวแต่ละแนวห่างกันประมาณ 1 - 1.20 เมตร แต่ละต้นห่างกันประมาณ 50 เซนติเมตร โดยนำต้นกล้าที่ถอนมาเด็ดยอดพริกออกก่อนปลูกเพื่อให้ต้นพริกแตกกิ่งมากและผลผลิตต่อต้นเพิ่มมากขึ้นด้วย (ผลพริกจะเกิดที่บริเวณปลายกิ่ง จำนวนกิ่งมากผลจะยิ่งมาก) การปลูกเกษตรกรจะใช้ไม้ปลายแหลมแทงดินให้เป็นรูหรือจอบขุด แล้วนำต้นกล้าใส่ ใช้มือบีบดินให้ปิดราก

การบำรุงรักษา

การให้น้ำ เกษตรกรจะให้น้ำระยะการเพาะกล้าเข้าเย็น แต่เมื่อย้ายปลูกแล้ว

เกษตรกรจะไม่ให้น้ำคนพริกเลยจะอาศัยน้ำฝนตามธรรมชาติ

การใส่ปุ๋ย เกษตรกรจะใส่ปุ๋ยเคมีในการเตรียมดิน สูตร 15 - 15 - 15 และ หลังย้ายกล้า 1 เดือน เกษตรกรบางรายก็ใส่ปุ๋ยสูตร 15 - 15 - 15 แต่บางรายเปลี่ยนมาใช้ สูตร 30 - 15 - 30 เพื่อเร่งการเจริญเติบโตของต้นและใบ ในระยะที่ต้นพริกเริ่มออกดอก เกษตรกรจะใส่ปุ๋ยน้ำซึ่งเป็นปุ๋ยซอร์โอม เร่งดอก เร่งผล โดยผสมลงไปกับยาฆ่าแมลงหรือฉีด แยกกัน

การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช เกษตรกรประสบกับปัญหาเกี่ยวกับโรคพริกอยู่มาก โดยเกษตรกรจะใช้วิธีป้องกันไว้ก่อนเพราะถ้าปล่อยไว้ให้เกิดโรคขึ้นแล้วบางครั้งจะแก้ไขไม่ได้ ซึ่งสาเหตุและอาการโรคกล่าวไว้ในหัวข้อเรื่องโรคพริกที่สำคัญแล้ว จากการสำรวจเกษตรกรจะฉีด ยาป้องกันโรคที่พบเป็นประจำได้แก่โรคเหี่ยว โรคกุ้งแห้ง โรคยอดหงิก ซึ่งเกษตรกรจะฉีดยา ไคเมท ไคเมทโทเอก พอสซ์ ในช่วง 1 เดือน หลังจากนั้นจะฉีดทุก 15 วัน โรคกุ้งแห้งนั้น เกษตรกรใช้ยากำจัดเชื้อรา เช่น ไชแนมมาแมม เบนโนมิล เป็นต้น โดยฉีดป้องกันประมาณ 7 - 15 วัน ในช่วงพริกเริ่มติดผล

ในกรณีที่มีโรคพริกเกิดขึ้นทั้ง ๆ ที่เกษตรกรได้ฉีดยาป้องกันไว้แล้วไม่พบว่ามีเกษตรกรฉีดยาเพิ่มขึ้นเพื่อแก้ไข จึงทำให้ผลผลิตของพริกตกลงในบางปีที่มีโรคระบาดโดยเฉพาะโรค โคนเน่าของพริกซึ่งไม่เกิดขึ้นบ่อยนัก โรคนี้จะทำให้ต้นพริกตายทั้งไร่ การใส่ยาป้องกันกำจัดศัตรู พืช จะแตกต่างกันไปตามความเชื่อถือของเกษตรกร ส่วนวิธีการป้องกันและกำจัดวิธีอื่น ๆ เป็น ไปตามหลักวิชาการ

การเก็บผลผลิต เกษตรกรจะเริ่มเก็บผลผลิตพริกที่มีอายุประมาณ 3 เดือน หลังย้าย กล้าพริกมาปลูก ในหนึ่งปีเกษตรกรจะเก็บพริกได้ประมาณ 5 - 8 ครั้ง ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ ของต้นพริก การบำรุงรักษาของเกษตรกรโดยตรง บางไรพบว่าเก็บได้ถึง 10 ครั้ง เนื่องจาก ต้นพริกสมบูรณ์มาก โดยเฉลี่ยเก็บห่างกัน 15 วัน โดยเฉลี่ยแล้วอายุของต้นพริกตั้งแต่เพาะกล้า ถึงการเก็บเกี่ยวครั้งสุดท้ายประมาณ 8 เดือน

การทำพริกแห้ง เกษตรกรจะทำพริกแห้งโดยการตากแดดโดยตรง หลังจากนั้นผล พริกสุกที่เก็บได้มาบ่มไว้ 1 คืน โดยใส่ในเชิง หรือตะกร้า เพื่อให้ผลพริกที่เก็บมาซึ่งอาจมีพริกที่ ยังสุกไม่เต็มที่คือมีสีน้ำตาลให้เป็นสีแดง เมื่อนำมาตากเกษตรกรจะเลือกพริกที่มีผลเสียออกทิ้ง การตากแดดจะตากไว้บนเสื่อลำแพนประมาณ 5 แดด ซึ่งแตกต่างกับหลักวิชาการที่ไม่มีการบ่มเลย

จะเห็นได้ว่าวิธีการที่เกษตรกรผู้ปลูกพริกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการทำตามหลักวิชาการและความเชื่อถือของตนเอง ซึ่งเกษตรกรจะอาศัยประสบการณ์ความเชื่อถือของตนเองในเรื่องการปลูกพริกและทำพริกแห้งนำมาประยุกต์ใช้กับหลักวิชาการ กำลังทุนที่จะใช้ในการลงทุนเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญมาก

ประโยชน์ของพริก

พริกเป็นพืชผักที่มีคุณค่าทางอาหารอยู่มาก ในพริก 100 กรัม ทั้งสดและแห้งจะประกอบด้วย

	พริกสดเขียว	พริกสดแดง	พริกแห้ง
น้ำ	93.30	90.00	8.00
พลังงาน	23.00	32.00	-
โปรตีน	0.70	0.50	15.00
ไขมัน	0.20	0.30	11.00
คาร์โบไฮเดรต	5.40	7.80	33.00
เส้นใย	1.50	1.60	25.00
ซีลีเนียม	0.40	0.50	-
แคลเซียม	12.00	29.00	150.00
ฟอสฟอรัส	18.00	45.00	-
เหล็ก	0.60	0.80	9.00
โซเดียม	8.00	-	-
โปแตสเซียม	170.00	-	-
ไวตามินเอ	260.00	470.00	200.00 - 20,000.00
ไทอามีน	0.05	0.05	0.60
ไรโบฟลาวิน	0.05	0.06	0.50
นิโคตินาไมค์	-	-	12.00
ไนอาซีน	0.50	0.90	-
แอสคอบิก	84.00	18.00	10.00

การปลูกพริกในประเทศไทย

การปลูกพริกในประเทศไทยของเกษตรกรมีการกระจายทั่วไปทุกภาคของประเทศไทย เกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกพริกเป็นอาชีพรอง ร่วมกับพืชหลักอื่น ๆ ซึ่งทำให้ขนาดของไรพริกมีเนื้อที่ประมาณ 1 - 10 ไร่ มีขนาดเนื้อที่มากกว่า 10 ไร่ขึ้นไปมีเกษตรกรทำเป็นจำนวนน้อย (สอบถามเกษตรกรในจังหวัด กาญจนบุรี และประจวบคีรีขันธ์) พื้นที่เพาะปลูกที่เป็นแหล่งสำคัญ ๆ ในการปลูกพริกขนาดใหญ่เพื่อทำพริกแห้งนั้นในประเทศไทยมีอยู่ตามจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

ภาคตะวันตก เป็นแหล่งปลูกพริกขนาดใหญ่มากที่สุดในประเทศไทย (ตารางที่ 2.1) เนื้อที่การปลูกพริกขนาดใหญ่ในภาคนี้มีถึง 84,478 ไร่ ประมาณร้อยละ 31.63 ของเนื้อที่เพาะปลูกพริกขนาดใหญ่รวมทั้งประเทศ และมีผลผลิตถึง 20,683 ตัน ประมาณร้อยละ 27.55 ของจำนวนผลผลิตรวมทั้งประเทศ ซึ่งปริมาณผลผลิตนี้ไม่ได้เป็นอันดับหนึ่งของประเทศทั้ง ๆ ที่เนื้อที่การเพาะปลูกมากที่สุดในประเทศทั้งนี้เนื่องจากในปีเพาะปลูก 2527/2528 นี้ เกษตรกรในภาคตะวันตกได้รับความเสียหายจากภาวะฝนตกมากเกินไป ต้นพริกได้รับความเสียหายผลผลิตจึงไม่ดีเท่าที่ควร และต่ำกว่าปีก่อน ๆ ในภาคตะวันตกมีจังหวัดที่ปลูกพริกขนาดใหญ่เพื่อทำพริกแห้งที่ปลูกมากคือ กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีเนื้อที่เพาะปลูกถึง 65,130 ไร่ ประมาณร้อยละ 77.09 ของเนื้อที่เพาะปลูกทางภาคตะวันตก (ตารางที่ 2.2)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแหล่งที่ปลูกพริกขนาดใหญ่รองลงมาจากภาคตะวันตก มีเนื้อที่การเพาะปลูกพริกขนาดใหญ่ถึง 68,720 ไร่ ประมาณร้อยละ 25.73 ของเนื้อที่เพาะปลูกพริกขนาดใหญ่รวมทั้งประเทศ และมีผลผลิตรวมของภาคนี้ 17,397 ตัน ประมาณร้อยละ 23.17 ของจำนวนผลผลิตทั้งประเทศซึ่งผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ใกล้เคียงกันกับในภาคตะวันตก คือ ประมาณ 220 - 270 กิโลกรัมต่อไร่ แหล่งปลูกที่สำคัญของภาคคือ จังหวัดเลย นครราชสีมา ศรีสะเกษ เป็นต้น

ภาคเหนือ เป็นแหล่งปลูกพริกขนาดใหญ่ รองอันดับ 2 หรือ 3 ในบางปีเพาะปลูกซึ่งในปีเพาะปลูก 2527/2528 มีเนื้อที่เพาะปลูก 60,256 ไร่ ประมาณร้อยละ 22.56 ของเนื้อที่เพาะปลูกทั้งประเทศ แต่มีผลผลิตรวมของภาคมากที่สุดในประเทศถึง 24,168 ตัน ประมาณร้อยละ 32.20 ของจำนวนผลผลิตรวมทั้งประเทศ มีผลผลิตเฉลี่ยถึง 403 กิโลกรัมต่อไร่ แต่โดยทั่วไป

ตารางที่ 2.1 แสดงพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตพริกขี้หนูใหญ่ตากแห้งของภาคต่าง ๆ ในประเทศไทย ปีการเพาะปลูก 2527/2528

"ผลผลิตเป็นพริกแห้ง"

ประเทศ/ภาค	ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่เพาะปลูก			ผลผลิต		
		ร้อยละ	เก็บเกี่ยวได้ (ไร่)	ร้อยละ	ผลผลิตรวม (ตัน)	ร้อยละ	ผลผลิต (ก.ก./ไร่)
1. ภาคเหนือ	60,256	22.57	59,956	22.89	24,168	32.20	403
2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	68,720	25.73	68,542	26.17	17,397	23.17	254
3. ภาคกลาง	10,461	3.91	9,914	3.79	2,665	3.55	269
4. ภาคตะวันออก	5,422	2.03	5,402	2.06	1,449	1.93	268
5. ภาคตะวันตก	84,478	31.64	81,219	31.01	20,683	27.55	255
6. ภาคใต้	37,701	14.12	36,881	14.08	8,705	11.60	236
รวมทั้งประเทศ	267,038	100.00	216,914	100.00	75,067	100.00	287

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตารางที่ 2.2 พื้นที่เพาะปลูกพริกขี้หนูใหญ่ และผลผลิตที่ได้ในจังหวัดสำคัญของแต่ละภาคในประเทศไทย
ปีการเพาะปลูก 2527/2528

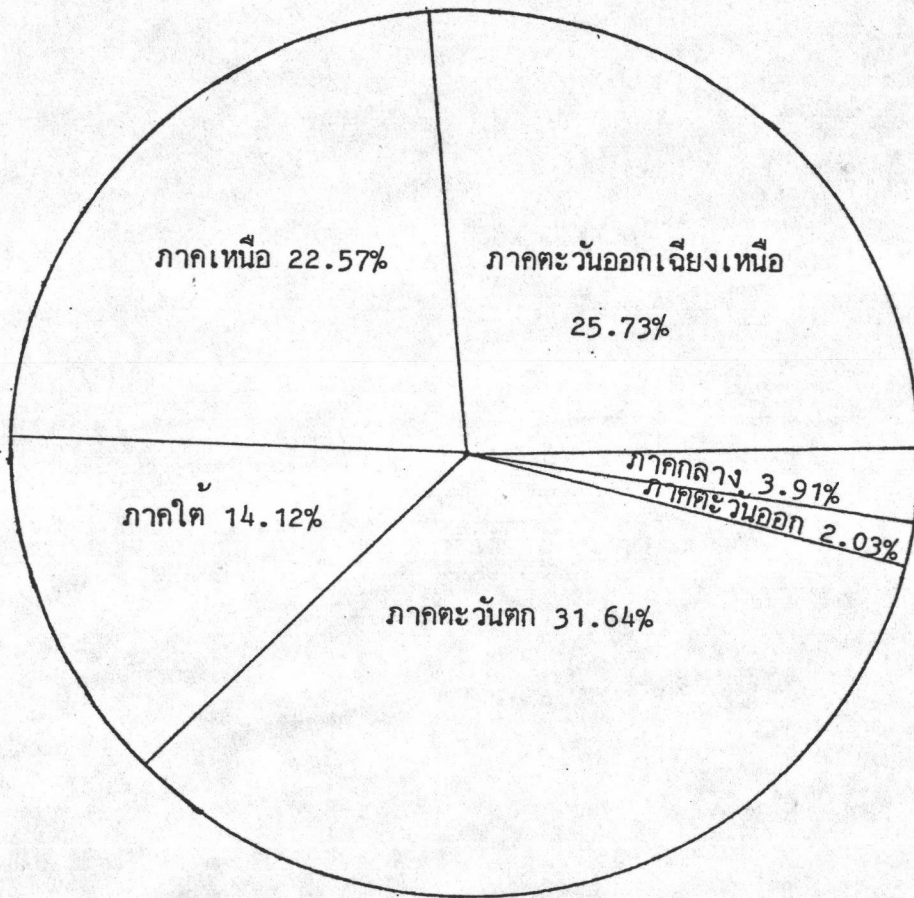
ภาค/จังหวัด	พื้นที่เพาะปลูก				ผลผลิต		
	ทั้งหมด (ไร่)	รอยละ	เก็บเกี่ยวได้ (ไร่)	รอยละ	ผลผลิตรวม (ตัน)	รอยละ	ผลผลิต (ก.ก./ไร่)
ภาคเหนือ	60,256	100	59,956	100	24,168	100	403
เชียงใหม่	23,021	38.21	22,962	38.30	12,399	51.30	540
นครสวรรค์	6,705	11.13	6,705	11.18	2,347	9.33	350
เพชรบูรณ์	6,146	10.19	5,956	9.93	2,376	9.83	399
ตาก	4,208	6.98	4,180	6.97	2,073	8.58	496
กำแพงเพชร	3,947	6.55	3,947	6.58	987	4.08	250
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	68,720	100	68,542	100	17,397	100	254
เลย	16,032	23.32	16,032	23.39	2,645	15.20	165
นครราชสีมา	9,984	14.53	9,929	14.49	2,979	17.12	300
ศรีสะเกษ	7,376	10.73	7,376	10.73	2,766	15.89	375
บุรีรัมย์	6,166	8.97	6,139	8.97	1,535	8.82	250
ชัยภูมิ	5,854	8.52	5,854	8.52	1,346	7.74	230
ภาคกลาง	10,461	100	9,914	100	2,665	100	269
ลพบุรี	3,193	30.52	3,193	32.21	798	29.94	250
สระบุรี	2,767	26.45	2,767	27.91	802	30.09	260
ปทุมธานี	2,722	26.02	2,175	21.93	566	21.23	290
กรุงเทพ	1,054	10.08	1,054	10.63	284	10.65	269
ภาคตะวันออก	5,422	100	5,402	100	1,449	100	268
ระยอง	1,629	30.04	1,609	29.78	396	27.33	246
จันทบุรี	1,432	26.41	1,432	26.51	394	27.19	275
ชลบุรี	1,042	19.22	1,042	19.29	375	25.58	360

ตารางที่ 2.2 (ต่อ) พื้นที่เพาะปลูกพริกชี้ฟ้าใหญ่ และผลผลิตที่ได้ในจังหวัดสำคัญของแต่ละภาคในประเทศไทย
ปีการเพาะปลูก 2527/2528

ภาค/จังหวัด	พื้นที่เพาะปลูก				ผลผลิต		
	ทั้งหมด (ไร่)	ร้อยละ	เก็บเกี่ยวได้ (ไร่)	ร้อยละ	ผลผลิตรวม (ตัน)	ร้อยละ	ผลผลิต (ก.ก./ไร่)
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	84,478	100	81,219	100	20,683	100	255
กาญจนบุรี	35,128	41.58	32,726	40.29	8,836	43.39	270
ประจวบคีรีขันธ์	30,002	35.51	29,763	36.65	5,953	28.78	200
นครปฐม	6,892	8.15	6,892	8.48	2,688	13.00	390
สมุทรสาคร	5,665	6.71	5,665	6.97	1,416	6.84	250
ราชบุรี	4,091	4.84	3,573	4.40	1,036	5.01	290
ภาคใต้	37,701	100	36,881	100	8,705	100	230
นครศรีธรรมราช	14,466	38.37	14,256	38.65	3,379	38.82	237
ชุมพร	7,202	19.10	7,180	19.47	1,515	17.40	211
สุราษฎร์ธานี	3,708	9.83	3,457	9.37	923	10.60	267
สงขลา	3,519	9.33	3,487	9.45	873	10.02	250

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงพื้นที่เพาะปลูกพริกในภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย
ปีการเพาะปลูก 2527/2528

แล้วผลผลิตในภาคนี้โดยเฉลี่ยจะอยู่ในเกณฑ์ 270 - 403 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งนับว่ามีผลผลิตต่อไร่สูงกว่าภาคอื่น ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศและการดูแลรักษาอย่างดี จึงทำให้ผลผลิตต่อไร่สูงกว่าภาคอื่น ๆ แหล่งเพาะปลูกที่สำคัญของภาคนี้คือ จังหวัดเชียงใหม่ นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ เป็นต้น

ในภาคอื่น ๆ ของประเทศไทยนั้นเนื้อที่การเพาะปลูกเป็นจำนวนน้อยมาก เมื่อเทียบกับทั้ง 3 ภาคที่กล่าวมา เนื้อที่เพาะปลูกมีการกระจายไปตามจังหวัดต่าง ๆ เพียงเล็กน้อยทั่วทุกจังหวัด และผลผลิตส่วนใหญ่ก็จะใช้ในการบริโภคในครัวเรือนและภายในจังหวัดนั้น ๆ เท่านั้น

การตลาดของพริกแห้ง

เมื่อเกษตรกรเก็บเกี่ยวพริกแล้ว ก็จะนำไปแปรรูปเป็นพริกแห้งโดยการตากแดด แล้วก็เก็บผลผลิตรอการจำหน่าย ซึ่งในต้นฤดูพริกจะออกสู่ตลาดมากประมาณเดือน ตุลาคม พฤศจิกายน ทำให้ราคาพริกตกต่ำลง โดยถูกพ่อค้าคนกลางกดราคา เพราะเกษตรกรรีบขายผลผลิตของตนเอง เนื่องจากเกษตรกรต้องการใช้เงินเพื่อนำเงินไปใช้คืนเงินกู้ทำให้มีสินค้าออกมาจากราคาที่เกษตรกรได้รับจึงต่ำ

การตลาดพริกแห้งในประเทศไทย แยกตามระดับของตลาดและประเภทของพ่อค้าคนกลาง

1. การตลาดท้องถิ่น ตลาดระดับนี้เป็นการซื้อขายพริกแห้งที่ทำระหว่างพ่อค้ากับชาวไร่โดยตรง และระหว่างพ่อค้าด้วยกัน โดยพ่อค้ารายใหญ่จะรวบรวมรับซื้อจากพ่อค้ารายย่อย ๆ ที่กระจัดกระจายอยู่ทั่วไปตามหมู่บ้าน ตำบล รอบ ๆ แหล่งเพาะปลูกพริก สถานที่รับซื้ออาจจะเป็นที่บ้าน ที่ร้านค้าของตนเอง ตลาดในท้องถิ่นประกอบด้วยพ่อค้าประเภทต่าง ๆ คือ

1.1 พ่อค้าคนกลางในท้องถิ่น จะเป็นพ่อค้าที่อยู่ในแหล่งเพาะปลูกโดยตรง พ่อค้าพวกนี้จะทำหน้าที่รวบรวมพริกแห้งที่รับซื้อมาให้มีจำนวนมากพอแล้วก็จะส่งไปจำหน่ายต่อไปทันทีกับพ่อค้าคนกลางในจังหวัด หรือพ่อค้าคนกลางในจังหวัดจะเป็นผู้มารับซื้อถึงที่ จะไม่มีการกักตุนเท่าใดนัก เพราะต้องการเงินเพื่อหมุนเวียนมาซื้อพริกต่อไป ซึ่งพ่อค้าพวกนี้มักจะเป็นคนในท้องถิ่น เป็นที่รู้จักของเกษตรกร และยังเป็นผู้ให้เงินกู้แก่เกษตรกรด้วยในจำนวนไม่มาก โดยมีเงื่อนไข เช่น การนำยา ปุ๋ย อาหาร มาใช้ก่อนและเมื่อผลผลิตออกแล้วต้องขายให้กับผู้ให้กู้ จึงทำให้พ่อค้าเหล่านี้มีอำนาจผูกขาดค่อนข้างมาก และเป็นผู้กำหนดราคาซื้อเสมอ

1.2 พ่อค้าคนกลางในจังหวัด หมายถึงพ่อค้าที่ทำการรวบรวมผลผลิตจากเกษตรกรผู้ปลูกและพ่อค้าคนกลางในท้องถิ่น พ่อค้าประเภทนี้มีสถานที่ดำเนินการแน่นอน มีทุนในการดำเนินงานเพียงพอและสามารถรับซื้อได้ในปริมาณมาก ๆ โดยทั่วไปจะรวบรวมพริกแห้งจากเกษตรกรและพ่อค้าคนกลางในท้องถิ่นแล้วนำมาคัดเลือก จัดเกรดของพริกโดยการคัดเลือกพริกที่เสียออก แล้วจะนำเข้าที่เก็บโดยการกองรวม ๆ ไว้ หรือจะบรรจุใส่กระสอบใหม่ เพื่อรอการจำหน่ายส่งกรุงเทพฯหรือจำหน่ายส่งไปตามจังหวัดอื่น ๆ พ่อค้าพวกนี้จะมีการกักตุนพริกแห้งไว้อรราคา

2. ตลาดกรุงเทพฯ ตลาดปลายทางกรุงเทพฯ เป็นแหล่งการค้าพริกแห้งที่สำคัญ เพราะเป็นตลาดกลางส่งพริกแห้งไปจำหน่ายยังท้องถิ่นอื่น ๆ ที่ไม่ใช่แหล่งเพาะปลูกและเป็นตลาดเพื่อการส่งออก และนำเข้าพริกแห้ง ตลาดกรุงเทพฯที่สำคัญได้แก่ ทรงวาด ราชวงศ์ ซึ่งประกอบด้วยพ่อค้าชายส่ง นายหนาพอกาส่งออก และพ่อค้านำเข้า การค้าในช่วงนี้มีการขายขาด และการขายผ่านนายหนา ซึ่งพ่อค้าคนกลางในกรุงเทพฯมีบทบาทในการกักตุนและเก็งกำไรการค้าพริกแห้งเป็นอย่างมาก

การจำหน่ายพริกแห้งของเกษตรกร

การค้าพริกแห้งภายในประเทศของเกษตรกร จากการสัมภาษณ์ตัวอย่างจำนวน 90 ราย ในภาคตะวันตกของประเทศไทยปรากฏว่าเกษตรกรร้อยละ 95 จำหน่ายพริกแห้งให้กับพ่อค้าคนกลางที่มารับซื้อถึงไร่ ส่วนเกษตรกรอีกร้อยละ 5 จะนำผลผลิตไปขายให้แก่พ่อค้าคนกลางด้วยตนเอง โดยทั่วไปแล้วเกษตรกรจะขายผลผลิตให้กับพ่อค้าคนกลางในท้องถิ่นและพ่อค้าคนกลางในจังหวัดที่มารับซื้อถึงไร่ ทั้งนี้เนื่องมาจากมีพ่อค้าคนกลางเป็นจำนวนมากที่เข้ามารับซื้อถึงไร่ และเกษตรกรเองส่วนใหญ่ไม่ต้องการรับภาระเรื่อง การบรรจุ และการขนส่งที่จะนำออกไปจำหน่ายด้วยตนเอง ซึ่งราคาที่ขายได้ทั้งในไร่ และที่นำไปขายนั้นไม่ได้แตกต่างกันมากนักเลย จึงทำให้เกษตรกรขายผลผลิตที่ไร่โดยตรงมากกว่าที่จะนำผลผลิตไปจำหน่ายเอง

ในการจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกร จะจำหน่ายโดยการชั่งตามน้ำหนักกิโลกรัม จากการสัมภาษณ์เกษตรกรไม่มีการจำหน่ายเหมาพริกเป็นไร่ เพราะผู้รับซื้อมีความเสี่ยงต่อการรับซื้อ มาก เพราะพริกสดที่มีอยู่ในไร่นั้นมีเปอร์เซ็นต์การเสียหายได้ง่าย ในแต่ละครั้งที่ทำการเก็บพริกนั้นผลผลิตที่ได้จะไม่เท่ากัน และโอกาสในการเกิดโรคพริกมีมาก เพราะฉะนั้นการจำหน่ายเหมา

เป็นไรนั้นจึงไม่มีผู้นิยมทำกัน การจำหน่ายพริกแห้งไม่มีการกำหนดมาตรฐานของพริกแห้งไว้ ขึ้นอยู่กับพ่อค้าคนกลางเป็นผู้กำหนดว่าจะให้ราคาเท่าใด พริกที่มีคุณภาพดีคือ สีของพริกสวย แดง เม็ดพริกเรียบ แห้งสนิท หัวขี้ของพริกไม่หลุดจากเม็ด สำหรับพริกที่สีไม่สวยคือ มีรอยค้างขาว ๆ ที่เม็ด สีพริกไม่เสมอ หัวขี้ของพริกหลุดจากเม็ด ราคาของพริกสองชนิดนี้จะแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับผู้รับซื้อว่าจะให้ราคาเท่าใด ราคาพริกจะขึ้นลงอยู่ตลอดเวลา จะคงที่ประมาณ 2 - 5 วันเท่านั้น พ่อค้าที่รับซื้อพริกจะซื้อในราคาที่เหมือนกัน ดังนั้นเกษตรกรจึงทราบราคาดีว่าถ้าขายพริกใน 2 - 5 วันนี้ราคาพริกจะเป็นเท่าไร

การบรรจุและการเก็บรักษาพริกแห้ง เมื่อเกษตรกรได้ผลผลิตที่เป็นพริกแห้ง จะเก็บรักษาพริกไว้ในบริเวณบ้านโดยไม่ให้ได้รับความชื้นมากเพราะจะทำให้พริกแห้งเป็นเชื้อราได้ เกษตรกรจะเก็บรักษาพริกไว้โดยการกองไว้รวม ๆ กัน รอกการบรรจุกระสอบจำหน่ายพริกแห้ง กระสอบ 1 ใบ จะบรรจุได้ประมาณ 40 - 50 กิโลกรัม ถ้าบรรจุมากเกินไปจะทำให้พริกหัก และขี้พริกหลุด ค่าใช้จ่ายสำหรับกระสอบบรรจุนี้ผู้รับซื้อเป็นผู้เสียค่ากระสอบ คือถ้าบรรจุใส่กระสอบไว้ผู้รับซื้อจะแลกกระสอบคืนให้ หรือผู้รับซื้อจะนำกระสอบมาบรรจุเอง

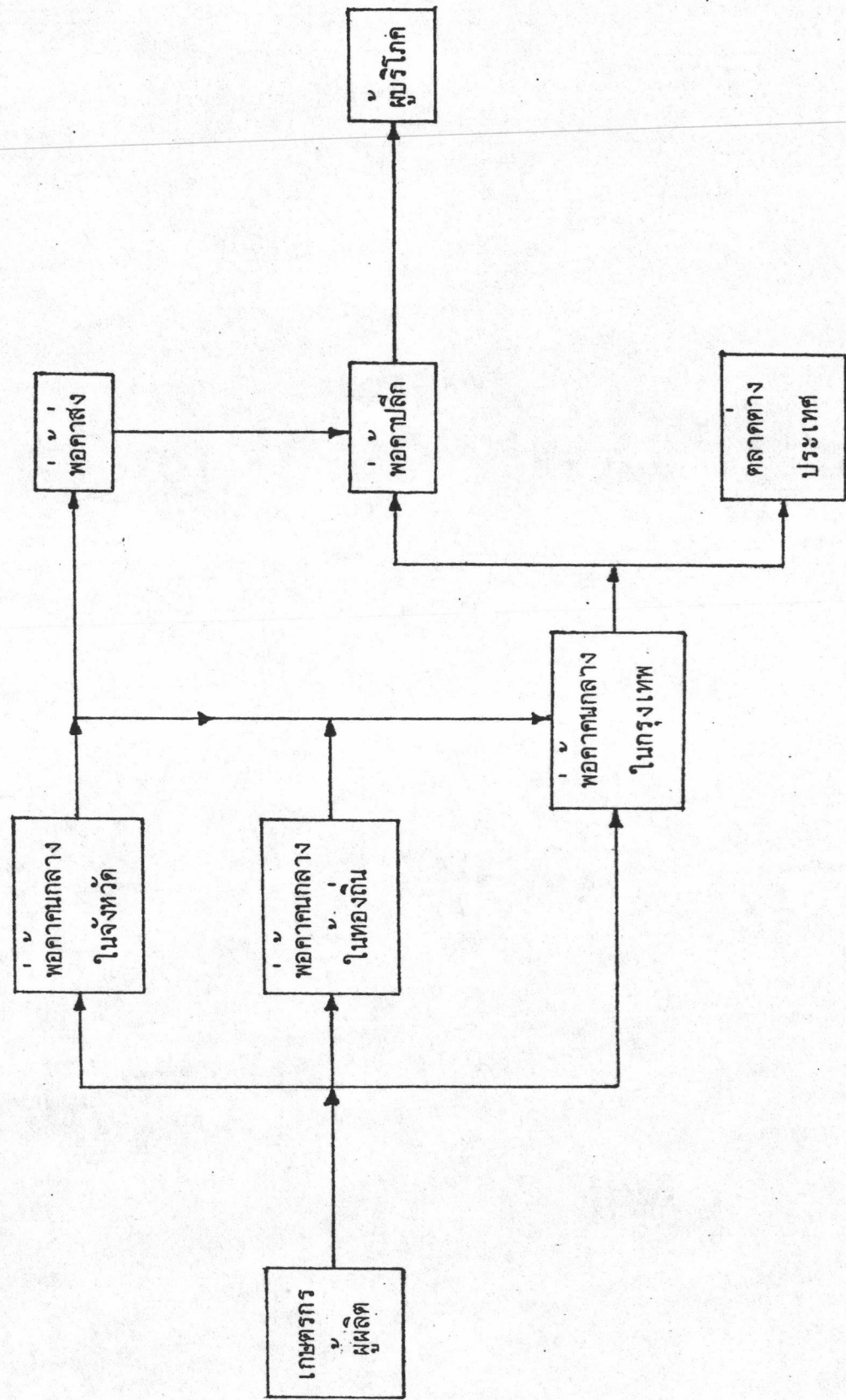
ช่องทางการจำหน่าย เกษตรกรจำหน่ายพริกแห้งให้พ่อค้าคนกลางในท้องถิ่น หรือพ่อค้าคนกลางในจังหวัดโดยตรง หรือพ่อค้าคนกลางในท้องถิ่นจะรวบรวมส่งต่อไปยังพ่อค้าคนกลางในจังหวัด เพื่อให้พ่อค้าคนกลางในจังหวัดส่งต่อไปให้พ่อค้าส่ง และพ่อค้าปลีก เพื่อจำหน่ายให้ผู้บริโภค หรือพ่อค้าคนกลางในจังหวัดส่งต่อไปให้พ่อค้าคนกลางในกรุงเทพฯ เพื่อส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ และพ่อค้าปลีกเพื่อถึงผู้บริโภค และบางครั้งพ่อค้าคนกลางในกรุงเทพฯ ก็จะออกไปซื้อพริกแห้งถึงแหล่งผลิตโดยตรงเลยก็มี (แผนภูมิที่ 2.2)

การตลาดต่างประเทศ

เนื่องจากภาวะตลาดของพริกแห้งมีทั้งการล้นตลาด และการขาดแคลน ดังนั้นการค้ากับตลาดต่างประเทศ จึงมีทั้งการนำเข้าและการส่งออก

การนำเข้า ประเทศไทยมีพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การปลูกพริกอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศ แต่ปริมาณพริกแห้งยังไม่เพียงพอกับการบริโภค และเนื่องจากราคาพริกแห้งในบางช่วงภายในประเทศมีราคาสูงจึงทำให้มีการนำเข้าพริกแห้งจากต่างประเทศ ซึ่งจะเห็นได้ว่าสถิติการนำเข้า

แผนภูมิที่ 2.2 แสดงช่องทางการจำหน่ายพริกแห้ง

พริกแห้งจากต่างประเทศ (ตารางที่ 2.3) ในปี พ.ศ. 2524 ปริมาณการนำเข้า 1,385,778 กิโลกรัม มูลค่า 35,497,624 บาท แต่ในปี พ.ศ. 2526 ปริมาณการนำเข้าสูงขึ้นเป็น 2,331,491 กิโลกรัม มูลค่า 58,270,665 บาท เพิ่มจากปี พ.ศ. 2524 ร้อยละ 68.24 ในปี 2527 ปริมาณการนำเข้าลดลงเหลือ 901,560 กิโลกรัม มูลค่า 24,547,397 บาท ลดลงจากปี 2524 ร้อยละ 34.95 เนื่องจากปริมาณพริกภายในประเทศมีจำนวนมาก และราคาพริกภายในประเทศตกต่ำมากจึงมีการนำเข้าน้อยกว่าปีอื่น และมีปริมาณการส่งออกมากกว่านำเข้าในปีนี้เพียงปีเดียวในช่วง พ.ศ. 2524 - 2529

สำหรับประเทศที่ไทยนำเข้าพริกแห้งเข้ามานั้นมีหลายประเทศ (ตารางที่ 2.5) โดยไทยนำเข้าพริกแห้งเข้ามาจาก จีนเป็นอันดับ 1 ของทุกปี เช่นในปี พ.ศ. 2528 มีปริมาณการนำเข้า 1,323,446 กิโลกรัม มูลค่า 46,010,659 บาท คิดเป็นร้อยละ 96.39 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด นอกนั้นนำเข้าจากประเทศ อินโดนีเซีย พม่า เป็นต้น

การส่งออก ประเทศไทยได้ทำการค้าพริกแห้งกับต่างประเทศมาเป็นเวลาช้านานแล้ว แต่ยังมีปริมาณและมูลค่าการส่งออกน้อยกว่าการนำเข้าอยู่มาก ทั้งนี้เพราะปริมาณที่ผลิตได้ยังมีน้อยคุณภาพและมาตรฐานของพริกแห้งไทยนั้นยังสู้ต่างประเทศไม่ได้ จากสถิติการส่งออกพริกแห้งของประเทศไทย (ตารางที่ 2.4) มีการส่งออกพริกไปยังต่างประเทศในปริมาณที่ไม่แน่นอน คือในปี พ.ศ. 2524 ปริมาณส่งออก 259,404 กิโลกรัม มูลค่า 9,211,160 บาท แต่ในปี พ.ศ. 2525 ปริมาณการส่งออกลดลงเป็น 141,347 กิโลกรัม มูลค่า 6,577,056 บาท ลดลงจากปี 2524 ร้อยละ 45.52 ในปี พ.ศ. 2527 ปริมาณการส่งออกกลับสูงขึ้นจนมีปริมาณการส่งออกมากกว่าการนำเข้า คือ มีปริมาณการส่งออกถึง 1,721,841 กิโลกรัม มูลค่า 43,601,507 บาท คิดเป็นปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 563.76 ของปี พ.ศ. 2524 เพราะในปี 2527 ปริมาณผลผลิตภายในประเทศมีมากเพียงพอต่อการบริโภค และราคาพริกแห้งภายในประเทศมีราคาต่ำกว่าต่างประเทศและยังขยายตลาดได้เพิ่มขึ้นจากเดิม

สำหรับประเทศผู้ซื้อพริกแห้งจากประเทศไทย (ตารางที่ 2.6) มีผู้ซื้ออยู่หลายประเทศ แต่สถิติการซื้อของแต่ละประเทศไม่แน่นอน หากจะพิจารณาจากประเทศผู้ซื้อที่สำคัญเฉพาะ พ.ศ. 2527 ซึ่งเป็นปีที่มีการส่งออกมากที่สุด คือปริมาณ 1,721,841 กิโลกรัม มูลค่า 43,601,507 บาท ในจำนวนนี้เป็นพริกแห้งที่ส่งไปยังประเทศ บังกลาเทศ ถึงร้อยละ 73.46 ซึ่งเป็นจำนวนสูงสุด รองลงมาคือ อเมริกา อินโดนีเซีย สิงคโปร์ ซาอุดีอาระเบีย คือร้อยละ 4.25, 4.21, 3.83, และ 3.78 ตามลำดับ

ตารางที่ 2.3 แสดงปริมาณและมูลค่าการนำเข้าพริกแห้ง ปี 2524 - 2529

ปริมาณ : ก.ก.

มูลค่า : บาท

เดือน	2524		2525		2526		2527		2528		2529	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
มกราคม	60,198	1,581,074	337,095	9,466,225	224,368	6,222,991	84,630	1,917,679	97,950	3,369,955	377,544	12,824,853
กุมภาพันธ์	120,625	3,137,400	300,497	8,312,855	187,000	5,146,121	67,690	1,503,173	59,685	2,080,015	14,037	4,730,694
มีนาคม	299,903	7,739,931	150,216	4,380,005	70,306	1,897,113	45,550	944,266	169,083	5,891,963	93,355	3,070,633
เมษายน	142,559	3,623,744	287,568	8,831,819	70,020	1,867,898	53,524	1,239,128	101,990	3,612,917	90,240	2,979,786
พฤษภาคม	150,162	3,837,158	93,689	2,884,832	249,733	6,692,575	98,281	2,694,531	121,603	4,287,146	266,353	8,619,959
มิถุนายน	54,830	2,226,592	10,824	372,480	273,184	6,618,044	93,351	2,166,652	27,022	948,711	245,083	8,225,875
กรกฎาคม	167,062	3,434,117	2,452	54,331	367,006	8,960,895	21,430	498,105	141,474	4,979,496	24,681	817,039
สิงหาคม	113,635	3,009,995	46,534	1,353,214	143,044	3,555,273	3,360	48,240	109,560	3,811,099	29,672	986,379
กันยายน	147,855	3,507,680	176,971	5,544,738	203,558	4,935,515	172,219	5,020,317	198,417	6,775,197	193,320	6,373,809
ตุลาคม	59,981	1,534,189	259,872	7,647,323	220,712	4,790,820	95,720	2,789,492	94,000	3,237,822	99,352	3,305,192
พฤศจิกายน	19,900	523,011	39,560	1,142,690	33,390	756,627	77,280	2,652,062	46,989	1,590,509	140,482	4,632,428
ธันวาคม	49,068	1,342,733	118,980	3,254,320	289,170	6,826,793	88,525	3,073,752	205,205	6,816,550	349,263	11,663,117
รวม	1,385,778	35,497,624	1,824,258	53,244,832	2,331,491	58,270,665	901,560	24,547,397	1,372,978	47,401,380	1,923,382	68,229,764

ตารางที่ 2.4 แสดงปริมาณและมูลค่าการส่งออกพริกแห้ง ปี 2524 - 2529

ปริมาณ : ก.ก.

มูลค่า : บาท

เดือน	2524		2525		2526		2527		2528		2529	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
มกราคม	4,400	266,616	16,788	558,094	13,798	946,359	26,500	1,620,127	26,326	1,125,134	29,674	1,374,256
กุมภาพันธ์	2,720	125,292	8,015	458,133	13,670	638,543	17,423	872,267	19,762	1,092,103	41,078	1,049,331
มีนาคม	9,803	617,404	44,757	1,072,206	18,074	1,126,853	93,348	2,138,953	10,968	688,304	76,532	1,354,846
เมษายน	9,536	598,493	14,428	661,600	18,250	1,574,331	28,385	1,192,087	27,661	746,331	251,317	2,326,323
พฤษภาคม	3,176	153,099	1,346	84,034	14,250	1,139,457	31,468	1,410,649	13,913	860,616	51,663	1,050,652
มิถุนายน	6,731	517,607	5,396	465,346	4,383	376,539	25,456	693,207	29,311	964,043	14,573	743,563
กรกฎาคม	7,648	440,326	2,102	155,116	9,338	389,317	35,634	1,133,228	103,035	1,915,354	20,359	1,155,529
สิงหาคม	23,248	1,103,629	11,304	616,899	4,029	277,464	257,621	5,364,949	53,250	1,711,628	36,322	608,758
กันยายน	7,556	575,051	4,443	288,509	21,612	787,131	94,110	2,120,361	357,031	4,421,077	23,554	654,425
ตุลาคม	7,587	499,108	8,131	600,851	11,193	756,386	389,386	8,771,481	48,121	1,281,875	61,514	1,718,561
พฤศจิกายน	44,230	1,345,143	11,930	666,290	18,949	1,255,084	551,890	13,717,153	80,938	2,404,077	35,924	1,182,614
ธันวาคม	132,729	2,969,392	12,707	949,978	24,766	1,500,938	170,620	4,567,045	107,200	1,715,642	30,872	1,983,606
รวม	259,404	9,211,160	141,347	6,577,056	172,312	10,768,402	1,721,841	43,601,507	877,516	18,926,184	673,382	15,202,464

ที่มา : กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

ตารางที่ 2.5 แสดงปริมาณและมูลค่าการนำเข้าพริกแห้งรายประเทศ ปี 2524 - 2529

ปริมาณ : ก.ก.

มูลค่า : บาท

ประเทศ	2524		2525		2526		2527		2528		2529	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
จีน	1,291,200	33,206,711	1,745,299	50,927,186	2,225,822	56,273,473	829,909	23,219,227	1,323,446	46,010,659	1,970,120	65,847,238
ญี่ปุ่น	-	-	-	-	15	967	-	-	-	-	-	-
ปากีสถาน	-	-	-	-	-	-	59,200	1,112,212	-	-	-	-
พม่า	6,018	86,247	3,980	67,600	27,954	394,956	12,330	174,420	14,330	244,660	17,195	284,024
ลาว	-	-	-	-	-	-	-	-	1,992	15,936	-	-
สวีเดน	-	-	-	-	-	-	-	-	18,960	629,815	62,400	2,098,500
อินโดนีเซีย	74,353	1,837,848	57,819	1,732,638	77,700	1,601,269	-	-	-	-	-	-
อเมริกา	-	-	-	-	-	-	121	41,538	-	-	-	-
ฮ่องกง	14,207	366,818	17,160	517,408	-	-	-	-	14,250	500,310	-	-
รวม	1,385,778	35,497,624	1,824,258	53,244,832	2,331,491	58,270,665	901,560	24,547,397	1,372,978	47,401,380	2,049,715	68,229,762

ที่มา : กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

ตารางที่ 2.6 แสดงปริมาณและมูลค่าการส่งออกพริกแห้งรายประเทศ ปี 2524 - 2529

ปริมาณ : ก.ก.

มูลค่า : บาท

ประเทศ	2524		2525		2526		2527		2528		2529	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
1. กาดาร	-	-	50	5,813	-	-	225	20,291	2,500	84,592	750	55,073
2. กาบอง	-	-	-	-	-	-	-	-	168	15,163	-	-
3. กูเวต	-	-	262	16,514	250	24,032	4,214	273,732	1,350	62,229	8,282	457,330
4. แคนาดา	6,945	467,457	5,436	412,626	14,514	881,587	11,121	793,979	10,459	625,792	7,318	471,297
5. จอร์แดน	-	-	-	-	20	1,838	-	-	-	-	2,797	169,394
6. ซาอุดี-อาระเบีย	17,815	979,588	29,733	2,048,047	32,921	1,977,638	66,098	3,737,788	102,172	4,700,491	88,067	3,789,470
7. ไชปรัส	-	-	-	-	-	-	53,572	1,775,590	74	5,347	167	13,145
8. ญี่ปุ่น	3,000	80,883	-	-	2,000	110,280	-	-	-	-	873	64,247
9. เกาหลี	9	361	240	3,378	-	-	-	-	176	5,005	322	12,423
10. ไต้หวัน	11,080	229,619	35,690	352,168	-	-	70,900	479,276	123,200	1,032,508	78,680	607,285
11. แทนซาเนีย	-	-	-	-	-	-	1,264,930	27,637,434	-	-	-	-
12. นอร์เวย์	56	2,819	266	16,848	400	43,885	226	16,913	777	59,052	826	56,153
13. นิวซีแลนด์	-	-	20	2,162	-	-	-	-	-	-	221	21,455
14. เนเธอร์แลนด์	4,676	116,712	2,690	76,000	8,200	204,425	569	35,813	911	45,187	409	25,592
15. บังกลาเทศ	-	-	-	-	200	24,124	750	25,763	1,840	181,153	-	-
16. บาห์เรน	1,250	35,037	250	21,710	2,150	64,789	80	5,842	406	32,751	362	70,636
17. บรูไน	-	-	-	-	50	3,547	239	24,509	107	9,352	-	-
18. เบลเยียม	15	861	-	-	50	4,337	30	4,500	294	16,106	805	54,477
19. ฝรั่งเศส	1,170	47,731	982	51,433	6,069	498,210	4,271	411,510	3,650	320,068	4,010	350,456
20. มาเลเซีย	1,500	28,359	12,100	180,932	2,000	50,254	65,215	1,226,370	43,347	1,063,325	40	5,724

ตารางที่ 2.6 (ต่อ) แสดงปริมาณและมูลค่าการส่งออกพริกแห้งรายประเทศ ปี 2524 - 2529

ปริมาณ : ก.ก.

มูลค่า : บาท

ประเทศ	2524		2525		2526		2527		2528		2529	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
21. มอริตัส	26,200	641,702	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22. เยอรมัน	252	16,891	259	18,268	14,488	625,669	10,766	471,573	4,377	240,381	2,700	200,467
23. เวียดนาม	15	972	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24. สิงคโปร์	132,070	2,769,696	450	19,317	-	-	14,729	317,265	30,902	450,769	24,122	398,885
25. สวิสเซอร์แลนด์	285	6,497	400	16,083	530	19,418	507	41,105	348	27,508	886	64,669
26. สวีเดน	-	-	30	1,202	104	11,610	216	16,537	545	40,020	682	51,409
27. ออสเตรเลีย	-	-	-	-	-	-	40	1,953	-	-	50	2,785
28. ออสเตรีย	990	75,256	3,329	254,952	3,795	272,380	-	-	3,559	285,212	8,910	681,911
29. อังกฤษ	-	-	448	12,035	446	47,636	810	53,021	948	32,850	6,178	214,200
30. อารเบีย	50	1,816	930	19,230	-	-	-	-	405	22,122	468	24,740
31. อิตาลี	-	-	4,150	230,209	-	-	-	-	3,000	137,182	100	1,800
32. อินเดีย	-	-	-	-	-	-	-	-	47	1,455	-	-
33. อินโดนีเซีย	-	-	5,000	85,008	15,000	292,931	72,650	1,268,542	397,480	4,208,769	367,000	2,533,354
34. อิรัก	53	4,262	-	-	-	-	68	4,450	510	35,707	646	49,268
35. อิสราเอล	1,000	38,804	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
36. อเมริกา	50,943	3,663,949	32,098	2,617,061	67,393	5,550,064	73,277	4,812,240	92,313	4,495,097	67,452	4,749,894
37. โอมาน	-	-	-	-	-	-	-	-	50,000	656,400	-	-
38. ฮองกง	30	1,888	6,534	116,060	1,732	59,748	6,338	145,511	1,651	34,591	259	4,925
รวม	259,404	9,211,160	141,347	6,577,056	172,312	10,768,402	1,721,841	43,601,507	877,516	18,926,184	673,382	15,202,464

ที่มา : กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

แต่อย่างไรก็ตามประเทศผู้ซื้อที่สำคัญคือ ประเทศอินโดนีเซีย ซาอุดีอาระเบีย อเมริกา ซึ่งสั่งซื้อพริกแห้งจากประเทศไทยโดยสม่ำเสมอ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.

2524 - 2528

ราคาพริกแห้ง

ราคาพริกแห้งมีการเคลื่อนไหวตามฤดูกาล เช่นเดียวกับพืชอื่น (ตารางที่ 2.7) จะพบว่าราคาพริกแห้งจะตกต่ำในต้นฤดูที่มีผลผลิตออกสู่ตลาดมาก คือประมาณเดือนตุลาคม ถึง มีนาคม และราคาก็จะเคลื่อนไหวขึ้นสูงในตอนปลายฤดู คือประมาณเดือนมิถุนายน ถึง กันยายน ราคาพริกแห้งจะสูงขึ้นและเมื่อเปรียบเทียบราคาพริกแห้งในแต่ละปีมักจะเคลื่อนไหวขึ้นลงไม่แน่นอน คือจะมีการเคลื่อนไหวในลักษณะวัฏจักร คือราคาจะสูงต่ำสลับกันไปในช่วงประมาณ 2 ปี เช่นในปี 2523 - 2524 ราคาพริกแห้งเฉลี่ยต่อกิโลกรัม 28.16 และ 22.52 บาท ตามลำดับ ในปี 2525 - 2526 ราคาพริกแห้งจะสูงขึ้นเฉลี่ยถึง 42.14 และ 47.09 ตามลำดับ และในปี 2527 - 2528 ราคาพริกแห้งจะต่ำลง ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่อาศัยราคาของปีที่ผ่านมา เป็นการกำหนดปริมาณการผลิต ถ้าปีที่ผ่านมาราคาดีปีนั้นก็เพิ่มปริมาณการผลิตขึ้น จนทำให้ผลผลิตมากราคาก็ต่ำลง ในปีถัดไปจะลดปริมาณการผลิตลงทำให้มีผลผลิตน้อยเป็นเหตุให้ราคาสูงขึ้น จะมีลักษณะเช่นนี้ตลอดไป

ตารางที่ 2.7 แสดงราคาต่อกิโลกรัมของพริกแห้งในระดับราคาขายส่งทั่วไป ปี 2523 - 2530

ปี เดือน	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530
มกราคม	24.38	25.00	30.62	42.75	37.25	24.50	24.44	41.75
กุมภาพันธ์	25.12	24.75	36.50	48.00	35.50	25.12	23.62	41.50
มีนาคม	27.75	24.37	42.00	48.75	24.87	26.50	24.87	36.25
เมษายน	27.25	24.25	43.37	43.75	23.25	25.50	26.50	30.00
พฤษภาคม	30.00	23.50	44.37	52.87	20.37	23.62	26.13	35.25
มิถุนายน	37.12	21.91	43.50	60.25	17.25	21.93	29.25	41.37
กรกฎาคม	36.81	18.66	40.25	56.87	15.12	19.33	31.25	45.62
สิงหาคม	29.12	20.50	52.00	57.75	15.62	18.50	44.62	42.00
กันยายน	29.25	22.83	59.75	55.00	15.88	21.62	51.50	37.87
ตุลาคม	25.00	22.58	38.00	29.12	20.38	18.37	33.58	37.75
พฤศจิกายน	21.50	20.08	38.00	32.25	24.75	16.56	38.50	32.75
ธันวาคม	24.62	21.87	37.37	37.75	22.62	18.62	40.25	30.50
เฉลี่ย	28.16	22.52	42.14	47.09	22.73	21.68	32.89	37.71

ที่มา : กองระดับราคา กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์